

Изборен предмет реден број 5.		Предметна програма од втор циклус студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Економија на животна средина			
2.	Код	МЕК3105/2023			
3.	Студиска програма	Агробизнис - едногодишна програма			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Економски институт, Скопје, УКИМ			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година/семестар	2023/2024/II семестар	7.	Број на ЕКТС	5
8.	Наставник	проф. д-р Наташа Данилоска проф. д-р Катерина Хаџи-Наумова Михајловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Заверен претходен семестар			
10.	<p>Цели на предметната програма: Класичната економија ја нагласува неопходноста од правилна алокација на ресурсите и подобрување на производствената ефикасност во услови на пазарна економија, односно, производство на точен број на стоки и нивна дистрибуција до потрошувачите, со цел да се добие најголема корист од нив. Според ова сфаќање, производствените одлуки направени на основа на пазарната понуда и побарувачка водат кон постигнување на Парето отимумот и максимизирање на благосостојбата. Сепак, овој теоретски приод ги игнорира недостатоците на пазарот коишто може да доведат до неефикасност, која честопати е поврзана со животната околина. Имено, постоењето на екстерналии од типот на сулфурен диоксид, јаглероден диоксид или пак јавно добро како што е чистиот воздух, не се сметаат за дел од традиционалната пазарна економија, па оттука не се ни земаат предвид при носење и/или анализа на економските одлуки. Оваа предметна програма има за цел да ги пренесе теоретските основи за одржливо користење на расположливите ресурси, односно да се изучат економските основи за носење на одлуки во насока на зачувување на природните ресурси и животната средина.</p> <p>Оспособен за (компетенции): Преку овој предмет студентите ќе се оспособат за користење на економски методи и алатки за анализа на основните проблеми на животната средина, како и за зајакнување на вештините за групна работа. Ќе се подобри способноста на студентот за спроведување на професионални економските истражувања и презентации на стручни предлози, трудови, како и презентации. Исто така, ќе се зголеми способноста на студентот за анализа на политиките за животна средина преку подлабоко разбирање на економското однесување и стимулативните мерки;</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> Животна средина и одржлив развој Животната средина како економско и општествено богатство (The environment as an economic and social asset) Економика на природни ресурси (Natural resource economics) Економика на квалитетот на животната средина (The economics of environmental quality) Стратегии за контрола на загадувањето на животната средина <ul style="list-style-type: none"> Стандарди за животна средина Даноци на емисии и субвенции (Emission charges and subsidies) Дозволи за преносливи испуштања (Transferable discharge permits) Економски анализи кои се користат во животната средина (Environmental analysis) <ul style="list-style-type: none"> Анализа на влијанието (Impact analysis) Анализа на трошкова ефикасност (Cost-Effectiveness analysis) Квантифицирање на трошоци и приходи (Benefit-cost analysis) Анализа а ризик (Risk analysis) Политика и законодавство за заштита на животната средина 				
12.	<p>Методи на учење: Наставата се изведува во облик на предавања со дискусии, со интерактивни методи кои вклучуваат самостојни задачи на студентите, презентации и друго.</p>				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	15 недели 5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа Неделен фонд на часови (1+1)			
14.	Распределба на расположливо време	12 недели + 3 недели консултации 15+15+120=150 часа			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Семинарска работа	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3.	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		60 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 61 бода		5 (пет) (F)	
		од 61 до 68 бода		6 (шест) (E)	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<i>Редовност на настава и вежби, семинарска работа</i>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	<i>Македонски јазик</i>			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	<i>Механизми на интерна евалуација</i>			
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Barry C. Field, Martha K. Field	Environmental economics	McGrow Hill, USA
		2.	Џон Брејди, Олсон Џон Питер, Рамлар, Ј. Медерер, Т. Обертхир, Р. Б. Хеиман и Х. Пентингхаус	Управување со животната средина во организации	Коста Абраш-Охрид
	3.	Недановски Пеце	Економски аспекти на заштитата на животната средина	Економски факултет, Скопје	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Данило Ж. Марковиќ, Богдан Б. Илиќ, Жарко Л. Ристиќ	Еколошка економија	ЕтноСтил, Белград
		2.	Џ. П. Крег, Д. Џ. Воган и Б.Џ. Скинер	Ресурси на земјата-Потекло, употреба и влијание врз животната средина	Три